

CUPRINS

PARTEA I. PARTEA GENERALĂ	1
Capitolul I. Noțiuni introductive privind procesul civil	3
<i>Secțiunea 1. Noțiunea, fazele și etapele procesului civil</i>	3
§1. Noțiunea de „proces civil”	3
§2. Fazele și etapele procesului civil	3
<i>Secțiunea a 2-a. Normele de drept procesual civil</i>	5
§1. Noțiunea și clasificarea normelor de drept procesual civil	5
§2. Aplicarea normelor de drept procesual civil	8
2.1. Aplicarea în timp a normelor de drept procesual civil	8
2.2. Aplicarea în spațiu a normelor de drept procesual civil	9
<i>Secțiunea a 3-a. Principiile fundamentale ale procesului civil</i>	10
§1. Dreptul la un proces echitabil, în termen optim și previzibil	10
§2. Principiul disponibilității	12
§3. Contradictorialitatea	17
§4. Rolul activ al judecătorului	20
§5. Legalitatea	25
§6. Egalitatea	25
§7. Dreptul la apărare	26
§8. Oralitatea dezbatărilor	27
§9. Publicitatea	28
§10. Principiul continuității	29
§11. Principiul nemijlocirii	30
§12. Principiul bunei-credințe	31
§13. Limba desfășurării procesului	31
Capitolul II. Acțiunea civilă	33
<i>Secțiunea 1. Noțiune și condiții de exercitare</i>	33
§1. Noțiunea de „acțiune civilă”	33
§2. Enumerarea condițiilor de exercitare a acțiunii civile	34
2.1. Formularea unei pretenții	34
2.2. Interesul	35
2.3. Capacitatea procesuală	37
2.4. Calitatea procesuală	41
<i>Secțiunea a 2-a. Clasificarea cererilor în justiție</i>	47
§1. Precizări prealabile	47

§2. Cereri principale, cereri accesorii, cereri incidentale și cereri adiționale _____	48
§3. Cereri în realizare, cereri în constatare și cereri în constituire _____	50
§4. Cereri nepatrimoniale și cereri patrimoniale (personale, reale și mixte) _____	55
Capitolul III. Participanții la procesul civil _____	58
<i>Secțiunea 1. Instanța _____</i>	<i>58</i>
§1. Compunerea și constituirea instanței _____	58
1.1. Compunerea instanței _____	58
1.2. Constituirea instanței _____	62
1.3. Incidentele procedurale privind compunerea sau constituirea instanței _____	63
1.3.1. Incompatibilitatea _____	63
1.3.2. Mijloacele procedurale de invocare a incompatibilității _____	71
1.3.3. Incompatibilitatea altor participanți la procesul civil _____	79
1.3.4. Alte incidente procedurale referitoare la alcătuirea instanței _____	79
<i>Secțiunea a 2-a. Părțile _____</i>	<i>80</i>
§1. Noțiunea de „parte în proces” _____	80
§2. Drepturile și îndatoririle părților. Abuzul de drept procedural _____	81
2.1. Enumerarea drepturilor procedurale ale părților _____	81
2.2. Îndatoririle procesuale ale părților _____	82
2.3. Abuzul de drept procedural _____	83
§3. Coparticiparea procesuală _____	86
3.1. Noțiunea și clasificarea coparticipării procesuale _____	86
3.2. Efectele coparticipării procesuale _____	89
§4. Participarea terților la judecată _____	91
4.1. Considerații introductive privind participarea terților la judecată _____	91
4.2. Intervenția voluntară _____	94
4.2.1. Noțiune. Felurile intervenției voluntare _____	94
4.2.2. Intervenția voluntară principală _____	96
4.2.3. Intervenția voluntară accesorie _____	111
4.3. Chemarea în judecată a altei persoane _____	118
4.4. Chemarea în garanție _____	130
4.5. Arătarea titularului dreptului _____	140
4.6. Introducerea forțată în cauză, din oficiu, a altor persoane _____	143
§5. Reprezentarea convențională a părților în procesul civil _____	147
5.1. Considerații introductive _____	147

5.2. Reprezentarea convențională a persoanelor fizice _____	148
5.3. Particularități privind reprezentarea persoanei fizice prin avocat _____	150
5.4. Reprezentarea convențională a persoanei juridice în procesul civil _____	151
5.5. Sancțiunea în cazul nejustificării calității de reprezentant convențional _____	153
<i>Secțiunea a 3-a. Participarea Ministerului Public în procesul civil</i> _____	154
§1. Considerații introductive _____	154
§2. Formele participării procurorului la procesul civil _____	155
2.1. Pornirea procesului civil _____	155
2.2. Participarea la judecata procesului civil _____	156
2.3. Exercițarea căilor de atac _____	157
2.4. Punerea în executare a unor titluri executorii _____	159
Capitolul IV. Competența _____	160
<i>Secțiunea 1. Considerații generale</i> _____	160
§1. Reglementare _____	160
§2. Noțiunea și clasificarea competenței _____	160
2.1. Noțiunea de „competență” _____	160
2.2. Clasificarea competenței _____	162
2.2.1. Competența generală și competența jurisdicțională _____	162
2.2.2. Competența absolută și competența relativă _____	163
<i>Secțiunea a 2-a. Competența generală a instanțelor judecătorești</i> _____	164
§1. Principiul stabilirii competenței generale a instanțelor judecătorești _____	164
§2. Competența în materia controlului de constituționalitate _____	166
§3. Competența în materie electorală _____	171
3.1. Alegerile autorităților administrației publice locale _____	171
3.2. Alegerile parlamentare _____	175
3.3. Alegerile prezidențiale _____	177
3.4. Alegerile pentru Parlamentul European _____	180
3.5. Competența în materia referendumului _____	181
§4. Competența în materia contenciosului administrativ _____	182
4.1. Competența instanțelor judecătorești ordinare de contencios administrativ _____	183
4.2. Competența instanțelor judecătorești speciale de contencios administrativ _____	185
4.3. Competența instanțelor judecătorești de a controla soluțiile unor jurisdicții speciale administrative _____	186

§5. Competența în anumite materii _____	189
5.1. Competența în materia litigiilor de muncă _____	189
5.2. Competența în materia rezolvării unor neînțelegeri referitoare la exercitarea drepturilor și îndatoririlor părintești _____	191
5.3. Competența în materia actelor de stare civilă și a înregistrărilor de stare civilă _____	191
5.4. Competența în materia schimbării, rectificării și modificării numelui _____	193
5.5. Competența în materia protecției concurenței _____	194
5.6. Delimitarea competenței instanțelor judecătorești de cea a notarului public _____	196
5.6.1. Procedura succesorală _____	196
5.6.2. Alte proceduri notariale reglementate de Legea nr. 36/1995 ____	198
<i>Secțiunea a 3-a. Competența materială a instanțelor judecătorești _____</i>	<i>199</i>
§1. Noțiuni introductive _____	199
§2. Competența materială a judecătoriei _____	199
§3. Competența materială a tribunalului _____	210
§4. Competența materială a curții de apel _____	217
§5. Competența materială a Înaltei Curți de Casație și Justiție _____	219
§6. Determinarea competenței după valoarea obiectului cererii introductive de instanță _____	222
<i>Secțiunea a 4-a. Competența teritorială _____</i>	<i>230</i>
§1. Precizări introductive _____	230
§2. Competența teritorială de drept comun _____	230
§3. Competența teritorială alternativă (facultativă) _____	233
§4. Competența teritorială exclusivă (excepțională) _____	243
<i>Secțiunea a 5-a. Incidente procedurale privitoare la instanța sesizată _____</i>	<i>254</i>
§1. Întinderea competenței instanței sesizate _____	254
1.1. Competența instanței sesizate de reclamant în privința excepțiilor și apărărilor invocate în cursul procesului _____	254
1.2. Competența instanței sesizate prin cererea principală în privința incidentelor de procedură _____	256
1.3. Prorogarea competenței _____	257
1.3.1. Prorogarea legală _____	257
1.3.2. Prorogarea judecătorească _____	261
1.3.3. Prorogarea convențională (voluntară) _____	262
§2. Strămutarea pricinilor _____	263
§3. Mijloacele procedurale de invocare a necompetenței _____	266
3.1. Enumerarea mijloacelor procedurale prin care se poate invoca necompetența _____	267

3.2. Excepția de necompetență _____	268
§4. Conflictul de competență _____	272
Capitolul V. Actele de procedură și termenele procedurale _____	276
<i>Secțiunea 1. Actele de procedură _____</i>	<i>276</i>
§1. Noțiuni introductive _____	276
§2. Clasificarea actelor de procedură _____	277
§3. Condițiile generale pentru îndeplinirea actelor de procedură _____	277
§4. Enumerarea sancțiunilor pentru nerespectarea condițiilor legale referitoare la actele de procedură _____	278
§5. Condițiile generale privind cererile în justiție _____	279
<i>Secțiunea a 2-a. Citarea și comunicarea actelor de procedură _____</i>	<i>283</i>
§1. Reguli generale _____	283
§2. Cuprinsul citației _____	286
§3. Persoanele care urmează a fi citate și locul citării _____	288
§4. Organele competente și modalitățile de comunicare _____	292
§5. Înmânarea citației și a altor acte de procedură _____	295
§6. Verificarea procedurii de comunicare a actelor de procedură _____	301
§7. Invocarea și înlăturarea neregularităților privind citarea _____	303
<i>Secțiunea a 3-a. Nulitatea actelor de procedură civilă _____</i>	<i>304</i>
§1. Noțiuni _____	304
§2. Clasificarea nulităților actelor de procedură _____	304
§3. Cazurile de nulitate _____	306
3.1. Cazurile de nulitate condiționată _____	306
3.2. Cazurile de nulitate necondiționată _____	309
§4. Invocarea nulității actelor de procedură _____	313
§5. Efectele nulității actelor de procedură _____	315
<i>Secțiunea a 4-a. Termenele procedurale _____</i>	<i>316</i>
§1. Noțiuni și clasificare _____	316
§2. Durata termenelor procedurale _____	319
§3. Întreruperea termenului procedural _____	321
§4. Sancțiunile pentru nerespectarea termenelor procedurale. Decăderea. Repunerea în termen _____	323
4.1. Noțiunea și importanța decăderii _____	323
4.2. Condițiile decăderii _____	323
4.3. Invocarea și pronunțarea decăderii _____	325
4.4. Efectele decăderii _____	326
4.5. Repunerea în termen _____	326

PARTEA A II-A JUDECATA	329
Capitolul I. Judecata în fața primei instanțe	331
<i>Secțiunea 1. Etapa scrisă</i>	332
§1. Considerații prealabile	332
§2. Cererea de chemare în judecată	333
2.1. Noțiune	333
2.2. Cuprinsul cererii de chemare în judecată	334
2.3. Sancțiunile aplicabile în cazul lipsei mențiunilor cererii de chemare în judecată	340
2.4. Condițiile extrinseci cererii de chemare în judecată	342
2.4.1. Proceduri prealabile sesizării instanței	342
2.4.2. Timbrarea cererii de chemare în judecată (și a altor cereri)	346
2.5. Introducerea cererii de chemare în judecată și constituirea dosarului. Procedura regularizării cererii de chemare în judecată	348
2.6. Fixarea primului termen de judecată și măsurile pentru pregătirea judecății	360
2.7. Efectele introducerii cererii de chemare în judecată	361
§3. Întâmpinarea	364
§4. Cererea reconvențională	367
§5. Măsurile asigurătorii	374
5.1. Precizări prealabile	374
5.2. Sechestrul asigurător	375
5.2.1. Noțiune și condiții de înființare	375
5.2.2. Procedura de înființare	376
5.2.3. Valorificarea bunurilor sechestrate asigurător. Ridicarea și desființarea de drept a sechestrului asigurător	379
5.2.4. Sechestrul asigurător al navelor civile	380
5.2.4.1. Condiții de înființare	380
5.2.4.2. Procedura de înființare. Valorificarea navelor sechestrate și ridicarea sechestrului	381
5.3. Poprirea asigurătorie	382
5.4. Sechestrul judiciar	382
5.4.1. Noțiune și condiții de înființare	382
5.4.2. Procedura de înființare	384
<i>Secțiunea a 2-a. Etapele cercetării procesului și a dezbaterii în fond a procesului</i>	385
§1. Considerații generale	385
§2. Ședința de judecată	387
2.1. Pregătirea ședinței de judecată	387

2.2. Conducerea și poliția ședinței de judecată _____	388
2.3. Activitatea în timpul ședinței de judecată _____	390
2.4. Primul termen de judecată _____	395
2.5. Încheierile de ședință _____	398
§3. Etapa cercetării procesului _____	402
3.1. Considerații generale _____	402
3.2. Excepțiile procesuale _____	407
3.2.1. Definiția, natura juridică și caracteristicile excepțiilor procesuale _____	407
3.2.2. Clasificarea excepțiilor procesuale _____	408
3.2.2.1. Excepții de procedură și excepții de fond _____	409
3.2.2.2. Excepții dilatorii și excepții peremptorii _____	410
3.2.2.3. Excepții absolute și excepții relative. Invocarea excepțiilor procesuale _____	411
3.2.3. Considerații referitoare la inadmisibilități _____	414
3.2.4. Procedura de soluționare a excepțiilor procesuale _____	415
3.3. Probele _____	418
3.3.1. Considerații generale privind probele în procesul civil _____	418
3.3.1.1. Sediul materiei. Noțiunea și importanța probelor în procesul civil _____	418
3.3.1.2. Subiectul, obiectul și sarcina probei _____	419
3.3.2. Reguli comune referitoare la admisibilitatea, administrarea și aprecierea probelor _____	425
3.3.2.1. Admisibilitatea probelor _____	425
3.3.2.2. Administrarea probelor _____	425
3.3.2.3. Aprecierea probelor _____	430
3.3.3. Convențiile asupra probelor _____	431
3.3.4. Asigurarea probelor _____	433
3.3.5. Proba prin înscrisuri _____	436
3.3.5.1. Definiția și clasificarea înscrisurilor _____	436
3.3.5.2. Înscrisurile autentice _____	439
A. Noțiune. Condiții _____	439
B. Forța probantă a înscrisului autentic _____	439
C. Nulitatea și conversiunea înscrisului autentic _____	441
3.3.5.3. Înscrisurile sub semnătură privată _____	441
A. Noțiune _____	441
B. Formalitatea multiplului exemplar _____	443
C. Formalitatea „bun și aprobat” _____	445
D. Forța probantă a înscrisului sub semnătură privată _____	447
E. Data înscrisului sub semnătură privată _____	448

3.3.5.4. Alte înscrisuri _____	451
3.3.5.5. Registrele profesioniștilor _____	452
3.3.5.6. Înscrisurile pe suport informatic _____	453
3.3.5.7. Înscrisurile în formă electronică _____	454
3.3.5.8. Administrarea probei prin înscrisuri _____	456
<i>A. Depunerea înscrisurilor</i> _____	456
<i>B. Procedura verificării înscrisurilor</i> _____	459
<i>C. Procedura falsului</i> _____	462
3.3.6. Proba cu martori (prin declarațiile martorilor) _____	465
3.3.6.1. Precizări introductive _____	465
3.3.6.2. Admisibilitatea probei cu martori (prin declarațiile martorilor) _____	466
<i>A. Admisibilitatea probării cu martori (prin declarații de martori) a faptelor juridice stricto sensu</i> _____	466
<i>B. Admisibilitatea probării cu martori (prin declarații de martori) a actelor juridice</i> _____	467
3.3.6.3. Administrarea probei cu martori _____	475
<i>A. Propunerea martorilor</i> _____	475
<i>B. Persoanele care pot fi ascultate ca martori</i> _____	476
<i>C. Prezentarea și ascultarea martorilor</i> _____	477
3.3.6.4. Aprecierea declarațiilor martorilor _____	480
3.3.7. Proba prin raportul de expertiză _____	481
3.3.7.1. Precizări introductive _____	481
3.3.7.2. Admisibilitatea expertizei _____	482
3.3.7.3. Administrarea expertizei _____	483
3.3.7.4. Forța probantă a raportului de expertiză _____	489
3.3.8. Mijloacele materiale de probă _____	491
3.3.8.1. Considerații introductive _____	491
3.3.8.2. Administrarea probei cu mijloace materiale de probă _____	493
3.3.8.3. Restituirea mijloacelor materiale de probă _____	493
3.3.9. Cercetarea la fața locului _____	494
3.3.10. Mărturisirea _____	496
3.3.10.1. Definirea, natura juridică și felurile mărturisirii _____	496
3.3.10.2. Caracterele și admisibilitatea mărturisirii _____	497
3.3.10.3. Administrarea mărturisirii. Interogatoriul _____	499
<i>A. Propunerea și încuviințarea sau ordonarea interogatoriului</i> _____	499
<i>B. Obiectul interogatoriului</i> _____	500
<i>C. Persoanele care pot răspunde la interogatoriu</i> _____	500
<i>D. Luarea interogatoriului</i> _____	501
<i>E. Efectele chemării la interogatoriu</i> _____	502

3.3.10.4. Problema indivizibilității mărturisirii judiciare _____	503
3.3.10.5. Irevocabilitatea mărturisirii. Forța probantă a mărturisirii _____	505
3.3.11. Prezumțiile _____	506
3.3.11.1. Noțiune. Clasificare _____	506
3.3.11.2. Prezumțiile legale _____	507
3.3.11.3. Prezumțiile judiciare (simple) _____	509
§4. Incidente procedurale care pot apărea în cursul judecării _____	510
4.1. Suspendarea judecării _____	510
4.1.1. Noțiunea și felurile suspendării _____	510
4.1.2. Suspendarea voluntară _____	511
4.1.3. Suspendarea de drept _____	514
4.1.4. Suspendarea facultativă _____	517
4.1.5. Procedura și efectele suspendării _____	522
4.2. Perimarea _____	527
4.2.1. Noțiune și natură juridică _____	527
4.2.2. Domeniul de aplicare și condițiile perimării _____	528
4.2.2.1. Încetarea instanței cu o cerere care a declanșat o judecată în primă instanță sau într-o cale de atac _____	529
4.2.2.2. Rămânerea pricinii în nelucrare timp de 6 luni _____	531
4.2.2.3. Lăsarea pricinii în nelucrare să se datoreze culpei părții _____	533
4.2.3. Procedura de constatare a perimării _____	534
4.2.4. Efectele perimării _____	537
4.2.5. Perimarea instanței _____	539
§5. Actele procesuale de dispoziție ale părților _____	539
5.1. Considerații generale _____	539
5.2. Desistarea _____	540
5.2.1. Renunțarea la judecată _____	540
5.2.2. Renunțarea la dreptul subiectiv pretins _____	545
5.3. Achiesarea _____	546
5.3.1. Achiesarea pârâtului la pretențiile reclamantului _____	546
5.3.2. Achiesarea la hotărârea pronunțată _____	548
5.4. Tranzacția judiciară _____	550
§6. Etapa dezbaterii în fond a procesului _____	554
<i>Secțiunea a 3-a. Etapa deliberării și pronunțării hotărârii judecătorești</i> _____	557
<i>Secțiunea a 4-a. Hotărârea judecătorească</i> _____	562
§1. Noțiunea și clasificarea hotărârilor judecătorești _____	562
§2. Conținutul hotărârii judecătorești _____	565
§3. Redactarea, semnarea și comunicarea hotărârii judecătorești _____	572
§4. Termenul de grație _____	575

§5. Cheltuielile de judecată _____	576
§6. Efectele hotărârii judecătorești _____	581
6.1. Enumerarea efectelor hotărârii judecătorești _____	581
6.2. Autoritatea de lucru judecat _____	582
6.3. Puterea executorie a hotărârii judecătorești. Executarea provizorie _____	589
§7. Îndreptarea, lămurirea și completarea hotărârii judecătorești _____	591
7.1. Îndreptarea hotărârii _____	591
7.2. Lămurirea hotărârii și înlăturarea dispozițiilor contradictorii _____	594
7.3. Completarea hotărârii _____	595
Capitolul II. Judecata în căile de atac _____	597
<i>Secțiunea 1. Considerații generale privind căile de atac _____</i>	<i>597</i>
§1. Importanța căilor de atac _____	597
§2. Clasificarea căilor de atac _____	598
2.1. Căi de atac ordinare și căi de atac extraordinare _____	598
2.2. Căi de atac de reformare și căi de atac de retractare _____	600
2.3. Căi de atac devolutive și căi de atac nedevolutive _____	600
2.4. Căi de atac suspensive de executare silită și căi de atac nesuspensive de executare silită _____	601
§3. Reguli generale pentru folosirea căilor de atac _____	601
3.1. Existența unei hotărâri judecătorești pe care legea o declară susceptibilă de a fi atacată. Obiectul căilor de atac _____	601
3.2. Manifestarea de voință a unei părți, în sensul de a exercita o cale de atac. Subiectele căilor de atac _____	604
3.3. Legalitatea căii de atac _____	605
3.4. Ordinea exercitării căilor de atac _____	608
3.5. Unicitatea căii de atac _____	610
<i>Secțiunea a 2-a. Apelul _____</i>	<i>612</i>
§1. Considerații generale. Sediul materiei _____	612
§2. Formele apelului _____	612
2.1. Apelul incident _____	613
2.2. Apelul provocat _____	615
§3. Obiectul apelului _____	616
§4. Subiectele apelului _____	620
§5. Sesizarea instanței de apel _____	624
5.1. Instanța competentă _____	624
5.2. Termenul de apel _____	624
5.3. Cererea de apel și efectele ei _____	629
5.3.1. Cuprinsul și timbrarea cererii de apel _____	629

5.3.2. Efectele cererii de apel _____	632
§6. Depunerea cererii de apel și procedura prealabilă la instanța a cărei hotărâre se atacă. Regularizarea cererii de apel _____	641
§7. Pregătirea judecătii apelului _____	643
7.1. Regulile prevăzute de Codul de procedură civilă _____	643
7.2. Pregătirea dosarului de apel în procesele pornite începând cu data de 15 februarie 2013 și până la data de 31 decembrie 2016 _____	643
§8. Judecarea apelului _____	645
8.1. Compunerea și constituirea instanței de apel _____	645
8.2. Principalele momente în desfășurarea judecării apelului _____	646
8.3. Probele în apel _____	647
8.4. Soluțiile pe care le pronunță instanța de apel _____	649
<i>Secțiunea a 3-a. Recursul</i> _____	653
§1. Considerații generale _____	653
§2. Obiectul recursului _____	654
§3. Formele recursului _____	658
§4. Subiectele recursului _____	659
§5. Motivele de casare _____	660
5.1. Instanța nu a fost alcătuită potrivit dispozițiilor legale _____	662
5.2. Hotărârea a fost pronunțată de un alt judecător decât cel care a luat parte la dezbaterile pe fond a procesului sau de un alt complet de judecată decât cel stabilit aleatoriu pentru soluționarea cauzei ori a cărui compunere a fost schimbată, cu încălcarea legii _____	663
5.3. Hotărârea a fost dată cu încălcarea competenței de ordine publică a altei instanțe, invocată în condițiile legii _____	664
5.4. Instanța a depășit atribuțiile puterii judecătorești _____	666
5.5. Instanța, prin hotărârea dată, a încălcat regulile de procedură a căror nerespectare atrage sancțiunea nulității _____	667
5.6. Hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază sau cuprinde motive contradictorii ori numai motive străine de natura cauzei _____	668
5.7. A fost încălcată autoritatea de lucru judecat _____	669
5.8. Hotărârea a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material _____	669
§6. Sesizarea instanței de recurs _____	670
6.1. Instanța competentă _____	670
6.2. Termenul de exercitare și termenul de motivare a recursului _____	671
6.2.1. Termenul de exercitare _____	671
6.2.2. Termenul de motivare _____	673
6.3. Cererea de recurs și efectele ei _____	674

§7. Depunerea cererii de recurs și procedura prealabilă la instanța a cărei hotărâre se atacă. Regularizarea cererii de recurs _____	679
§8. Pregătirea judecării recursului _____	681
8.1. Pregătirea judecării recursului la instanța de recurs, alta decât Înalta Curte de Casație și Justiție _____	681
8.2. Pregătirea dosarului de recurs în procesele pornite începând cu data de 15 februarie 2013 și până la data de 31 decembrie 2016 _____	682
§9. Judecarea recursului _____	684
9.1. Compunerea și constituirea instanței de recurs _____	684
9.2. Procedura de filtrare a recursurilor _____	684
9.3. Principalele momente în desfășurarea judecării recursului _____	688
9.4. Probele (înscrierile noi) în recurs _____	689
9.5. Incidente care pot să apară în cursul judecării recursului _____	691
9.6. Soluțiile pe care le pronunță instanța de recurs _____	692
9.7. Hotărârea instanței de recurs _____	697
§10. Judecata în fond după casare _____	699
<i>Secțiunea a 4-a. Contestația în anulare</i> _____	703
§1. Definiție. Sediul materiei. Felurile contestației în anulare _____	703
§2. Contestația în anulare de drept comun (obișnuită) _____	704
2.1. Motivele contestației _____	704
2.2. Admisibilitatea contestației _____	705
§3. Contestația în anulare specială _____	709
3.1. Admisibilitatea contestației _____	709
3.2. Motivele contestației _____	709
§4. Subiectele contestației în anulare _____	717
§5. Sesizarea instanței _____	719
5.1. Instanța competentă _____	719
5.2. Termenul de exercitare și termenul de motivare a contestației în anulare _____	719
5.2.1. Termenul de exercitare _____	719
5.2.2. Termenul de motivare _____	720
5.3. Cererea de contestație în anulare _____	721
§6. Procedura de judecată _____	722
<i>Secțiunea a 5-a. Revizuirea</i> _____	724
§1. Caracterizare. Sediul materiei _____	724
§2. Obiectul revizuirii _____	725
§3. Motivele de revizuire _____	728
3.1. Dacă instanța s-a pronunțat asupra unor lucruri care nu s-au cerut sau nu s-a pronunțat asupra unui lucru cerut ori s-a dat mai mult decât s-a cerut _____	728

3.2. Dacă obiectul pricinii nu se află în ființă _____	731
3.3. Dacă un judecător, martor sau expert, care a luat parte la judecată, a fost condamnat definitiv pentru o infracțiune privitoare la pricină sau dacă hotărârea s-a dat în temeiul unui înscris declarat fals în cursul ori în urma judecării, când aceste împrejurări au influențat soluția pronunțată în cauză _____	732
3.4. Dacă un judecător a fost sancționat disciplinar definitiv pentru exercitarea funcției cu rea-credință sau gravă neglijență, dacă aceste împrejurări au influențat soluția pronunțată în cauză _____	734
3.5. Dacă, după darea hotărârii, s-au descoperit înscrisuri doveditoare, reținute de partea potrivnică sau care nu au putut fi înfățișate dintr-o împrejurare mai presus de voința părților _____	735
3.6. Dacă s-a casat, s-a anulat ori s-a schimbat hotărârea unei instanțe pe care s-a întemeiat hotărârea a cărei revizuire se cere _____	738
3.7. Dacă statul ori alte persoane juridice de drept public, minorii și cei puși sub interdicție judecătorească ori cei puși sub curatelă nu au fost apărați deloc sau au fost apărați cu viclenie de cei însărcinați să îi apere _____	738
3.8. Dacă există hotărâri definitive potrivnice, date de instanțe de același grad sau de grade diferite, care încalcă autoritatea de lucru judecat a primei hotărâri _____	739
3.9. Dacă partea a fost împiedicată să se înfățișeze la judecată și să înștiințeze instanța despre aceasta, dintr-o împrejurare mai presus de voința sa _____	741
3.10. Dacă Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale datorată unei hotărâri judecătorești, iar consecințele grave ale acestei încălcări continuă să se producă _____	742
3.11. Dacă, după ce hotărârea a devenit definitivă, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra excepției invocate în acea cauză, declarând neconstituțională prevederea care a făcut obiectul acelei excepții _____	742
§4. Sesizarea instanței _____	743
4.1. Părțile. Instanța competentă și sesizarea ei _____	743
4.2. Termenul de exercitare și termenul de motivare a revizuirii _____	746
§5. Judecata revizuirii _____	748
Capitolul III. Mijloace procedurale privind asigurarea unei practici judiciare unitare _____	754
<i>Secțiunea 1. Considerații generale _____</i>	<i>754</i>
<i>Secțiunea 2-a. Recursul în interesul legii _____</i>	<i>754</i>

<i>Secțiunea a 3-a. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept</i>	758
§1. Noțiune. Sediul materiei. Natură juridică	758
§2. Condiții de admisibilitate	759
§3. Procedura de judecată	761
3.1. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție	761
3.2. Alcătuirea completului de judecată	762
3.3. Raportul asupra sesizării	762
3.4. Ședința de judecată	763
3.5. Conținutul și efectele hotărârii prealabile	763
Capitolul IV. Contestația privind tergiversarea procesului	764
<i>Secțiunea 1. Considerații generale</i>	764
<i>Secțiunea a 2-a. Subiectele contestației privind tergiversarea procesului</i>	767
<i>Secțiunea a 3-a. Sesizarea instanței</i>	767
§1. Instanța competentă	767
§2. Cuprinsul și forma cererii	767
§3. Motivele contestației privind tergiversarea procesului	768
<i>Secțiunea a 4-a. Procedura de soluționare a contestației privind tergiversarea procesului</i>	771
<i>Secțiunea a 5-a. Plângerea împotriva încheierii de respingere a contestației privind tergiversarea procesului</i>	772
<i>Secțiunea a 6-a. Sancționarea contestatorului de rea-credință</i>	773
Capitolul V. Procedura necontencioasă judiciară	774
<i>Secțiunea 1. Considerații generale</i>	774
<i>Secțiunea a 2-a. Procedura de soluționare a cererii</i>	774
§1. Sesizarea instanței	774
1.1. Instanța competentă	774
1.2. Cererea necontencioasă	775
§2. Procedura de judecată	776
<i>Secțiunea a 3-a. Aplicații ale procedurii necontencioase judiciare</i>	778
§1. Proceduri necontencioase judiciare prevăzute de Codul de procedură civilă	778
§2. Proceduri necontencioase judiciare reglementate de acte normative speciale	779
§3. Proceduri necontencioase date în competența altor organe	780
Capitolul VI. Proceduri speciale	781
<i>Secțiunea 1. Procedura divorțului</i>	781
§1. Considerații introductive	781
§2. Procedura judiciară a divorțului	781

2.1. Instanța competentă _____	781
2.2. Sesizarea instanței _____	783
2.2.1. Legitimarea procesuală _____	783
2.2.2. Cererea de divorț _____	786
2.2.3. Cererea reconvențională _____	786
2.3. Particularități privind faza judecării _____	787
2.3.1. Depunerea cererii. Fixarea primului termen de judecată. Citarea _____	787
2.3.2. Obligatoritatea prezenței personale a părților _____	788
2.3.3. Prezența obligatorie a reclamantului _____	788
2.3.4. Măsuri provizorii pe timpul judecării divorțului _____	789
2.3.5. Ședința de judecată _____	790
2.3.6. Regimul probelor _____	790
2.3.7. Judecarea unor cereri accesorii _____	791
2.3.8. Particularități privind actele procesuale de dispoziție în procesul de divorț _____	792
2.3.9. Hotărârea de divorț _____	793
§3. Divorțul prin acordul soților pe cale judiciară _____	795
§4. Divorțul prin acordul soților pe cale administrativă sau prin procedură notarială _____	797
4.1. Condiții _____	797
4.2. Procedura de soluționare _____	798
<i>Secțiunea a 2-a. Procedura punerii sub interdicție judecătorească _____</i>	<i>799</i>
§1. Noțiuni. Sediul materiei _____	799
§2. Condițiile de fond ale punerii sub interdicție _____	800
§3. Procedura punerii sub interdicție _____	800
3.1. Legitimarea procesuală activă _____	800
3.2. Instanța competentă _____	800
3.3. Cererea de chemare în judecată _____	801
3.4. Măsurile prealabile judecării. Internarea provizorie _____	801
3.5. Judecata _____	802
§4. Efectele punerii sub interdicție _____	803
§5. Ridicarea interdicției _____	803
<i>Secțiunea a 3-a. Procedura de declarare a morții _____</i>	<i>804</i>
§1. Considerații introductive. Sediul materiei _____	804
§2. Condițiile declarării judecătorești a morții _____	805
2.1. Cazul general _____	805
2.2. Cazuri speciale _____	806
§3. Sesizarea instanței _____	806
3.1. Instanța competentă _____	806

3.2. Legitimarea procesuală activă _____	807
3.3. Cererea de declarare a morții unei persoane _____	807
§4. Procedura de judecată _____	807
4.1. Măsurile prealabile judecătii _____	807
4.2. Judecata _____	808
§5. Hotărârea de declarare a morții _____	809
5.1. Cuprinsul hotărârii. Data morții. Rectificarea datei morții _____	809
5.2. Comunicarea hotărârii _____	810
5.3. Anularea hotărârii de declarare a morții _____	810
<i>Secțiunea a 4-a. Partajul judiciar</i> _____	813
§1. Considerații generale _____	813
§2. Părțile în partaj _____	815
§3. Instanța competentă _____	816
3.1. Competența materială _____	816
3.2. Competența teritorială _____	819
§4. Cererea de partaj _____	819
§5. Procedura partajului _____	824
5.1. Partajul prin bună învoială în cadrul procesului _____	824
5.2. Suspendarea pronunțării partajului _____	824
5.3. Procedura partajului judiciar _____	825
5.3.1. Admiterea în principiu _____	825
5.3.2. Partajul propriu-zis _____	827
§6. Hotărârea de partaj _____	832
<i>Secțiunea a 5-a. Ordonanța președințială</i> _____	834
§1. Considerații generale _____	834
§2. Condițiile (speciale) de admisibilitate _____	835
2.1. Precizări prealabile _____	835
2.2. Urgența _____	835
2.3. Caracterul provizoriu (vremelnic) _____	836
2.4. Neprejudicarea fondului _____	838
§3. Sesizarea instanței _____	839
3.1. Instanța competentă _____	839
3.2. Cererea de ordonanță președințială _____	840
§4. Procedura de judecată _____	841
§5. Sfera de aplicare a ordonanței președințiale _____	844
5.1. Precizări introductive _____	844
5.2. În materie de minori și de familie _____	845
5.3. În materia raporturilor de vecinătate și de proprietate _____	847
5.4. În materia raporturilor locative _____	848
5.5. În materia executării silite _____	849

5.6. În alte cazuri, prevăzute de Codul civil _____	850
5.7. În materia organizării și funcționării fundațiilor _____	852
<i>Secțiunea a 6-a. Acțiunile (cererile) posesorii _____</i>	<i>852</i>
§1. Considerații generale _____	852
§2. Condiții de exercitare _____	854
2.1. Considerații prealabile _____	854
2.2. Acțiunea posesorie generală (acțiunea în complângere) _____	854
2.3. Acțiunea posesorie specială (acțiunea în reintegrare) _____	856
§3. Calitatea procesuală activă _____	856
§4. Competența și procedura de judecată _____	857
§5. Luarea măsurilor pentru conservarea bunului asupra căruia se exercită posesia _____	859
<i>Secțiunea a 7-a. Procedura ofertei de plată și consemnațiunii _____</i>	<i>859</i>
§1. Sediul materiei. Justificare. Condiții de validitate _____	859
§2. Procedura ofertei de plată prin executor judecătoresc _____	861
§3. Procedura ofertei de plată în fața instanței _____	864
§4. Efectele ofertei de plată _____	864
<i>Secțiunea a 8-a. Procedura ordonanței de plată _____</i>	<i>865</i>
§1. Considerații introductive _____	865
§2. Condiții (speciale) de admisibilitate _____	867
§3. Sesizarea instanței _____	870
§4. Particularități referitoare la procedura de judecată _____	873
§5. Cererea în anulare _____	877
§6. Titlul executoriu. Contestația la executare _____	878
<i>Secțiunea a 9-a. Procedura cu privire la cererile de valoare redusă _____</i>	<i>879</i>
§1. Considerații introductive _____	879
§2. Condiții (speciale) de admisibilitate _____	880
§3. Sesizarea instanței _____	882
§4. Particularități referitoare la procedura de judecată _____	883
<i>Secțiunea a 10-a. Procedura evacuării din imobilele folosite sau ocupate fără drept _____</i>	<i>886</i>
§1. Noțiune. Sediul materiei. Condiții de exercitare _____	886
§2. Sesizarea instanței _____	892
§3. Particularități referitoare la procedura de judecată _____	892
§4. Suspendarea executării. Contestația la executare _____	895
§5. Măsuri speciale privind folosința unui imobil _____	895
<i>Secțiunea a 11-a. Înscrierea drepturilor dobândite în temeiul uzucapiunii _____</i>	<i>897</i>
§1. Considerații introductive _____	897
§2. Domeniul de aplicare _____	898

§3. Sesizarea instanței _____	900
3.1. Instanța competentă _____	900
3.2. Cererea de uzucapiune _____	900
§4. Procedura de judecată _____	901
<i>Secțiunea a 12-a. Refacerea înscrisurilor și hotărârilor dispărute</i> _____	903
§1. Domeniul de aplicare _____	903
§2. Competența și procedura refacerii _____	903
<i>Secțiunea a 13-a. Cauțiunea judiciară</i> _____	905
§1. Considerații generale _____	905
§2. Felurile cauțiunii judiciare _____	905
§3. Constituirea cauțiunii judiciare _____	906
§4. Efectele constituirii cauțiunii judiciare _____	907
§5. Cuantumul cauțiunii judiciare _____	908
§6. Procedura de stabilire a cauțiunii judiciare _____	909
§7. Restituirea cauțiunii judiciare _____	910
PARTEA A III-A. EXECUTAREA SILITĂ _____	913
Capitolul I. Considerații generale _____	915
<i>Secțiunea 1. Definiția și caracteristicile executării silite</i> _____	915
§1. Definiția executării silite _____	915
§2. Caracteristicile executării silite _____	917
<i>Secțiunea a 2-a. Natura juridică a executării silite</i> _____	919
<i>Secțiunea a 3-a. Modalitățile executării silite</i> _____	919
Capitolul II. Participanții la executarea silită _____	921
<i>Secțiunea 1. Considerații generale</i> _____	921
<i>Secțiunea a 2-a. Părțile în faza executării silite</i> _____	922
§1. Condițiile pentru a fi parte în faza de executare silită _____	922
1.1. Interesul _____	923
1.2. Calitatea procesuală _____	924
1.3. Capacitatea procesuală _____	931
§2. Coparticiparea procesuală în faza de executare silită _____	932
2.1. Considerații generale _____	932
2.2. Intervenția altor creditori în cadrul urmăririi silite _____	933
2.3. Concursul de executări silite _____	939
§3. Drepturile și obligațiile părților în faza de executare silită _____	941
3.1. Drepturile părților _____	941
3.2. Principiul disponibilității în faza executării silite _____	943
3.3. Obligațiile părților _____	944
§4. Drepturile și obligațiile terților în legătură cu executarea silită _____	951

§5. Executorul judecătoresc _____	955
§6. Instanța de executare _____	962
§7. Ministerul Public _____	963
Capitolul III. Creanța pusă în executare _____	964
<i>Secțiunea 1. Creanțele care pot fi puse în executare _____</i>	<i>964</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Caracterele creanței puse în executare _____</i>	<i>964</i>
Capitolul IV. Titlurile executorii _____	970
<i>Secțiunea 1. Noțiuni generale _____</i>	<i>970</i>
§1. Noțiunea de „titlu executoriu” _____	970
§2. Formula executorie _____	972
<i>Secțiunea a 2-a. Categoriile de titluri executorii _____</i>	<i>973</i>
§1. Hotărârile judecătorești și cele emise de alte organe cu activitate jurisdicțională _____	973
1.1. Hotărârile judecătorești _____	973
1.2. Hotărârile arbitrale _____	976
1.3. Hotărâri ale organelor cu atribuții jurisdicționale _____	976
1.4. Hotărârile străine _____	976
1.4.1. Hotărârile străine pronunțate într-un alt stat membru al Uniunii Europene _____	977
1.4.2. Hotărârile străine pronunțate în state terțe _____	987
1.4.3. Hotărârile arbitrale străine _____	992
§2. Titlurile executorii care nu sunt emise de organe cu activitate jurisdicțională _____	993
2.1. Înscrierile autentice _____	993
2.2. Titlurile de credit _____	994
2.3. Actele de sancționare în materia contravențiilor _____	994
2.4. Titlurile executorii privind creanțele fiscale _____	994
2.5. Contractele de asistență juridică _____	995
2.6. Titluri executorii prevăzute de Codul civil _____	995
2.7. Alte titluri executorii _____	996
Capitolul V. Încuviințarea executării silite și înștiințarea prealabilă a debitorului _____	998
<i>Secțiunea 1. Încuviințarea executării silite _____</i>	<i>998</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Înștiințarea prealabilă a debitorului _____</i>	<i>1005</i>
Capitolul VI. Incidente care împiedică, sting sau amână executarea silită _____	1009
<i>Secțiunea 1. Prescripția dreptului de a obține executarea silită _____</i>	<i>1009</i>
§1. Considerații generale. Sediul materiei _____	1009
§2. Termenul de prescripție _____	1012

§3. Începutul prescripției _____	1012
§4. Împlinirea termenului de prescripție _____	1014
§5. Suspendarea și întreruperea cursului prescripției _____	1014
5.1. Suspendarea cursului prescripției _____	1014
5.2. Întreruperea prescripției _____	1016
§6. Repunerea în termenul de prescripție _____	1017
<i>Secțiunea a 2-a. Suspendarea executării silite</i> _____	1019
§1. Noțiuni generale _____	1019
§2. Suspendarea acordată de creditor _____	1020
§3. Suspendarea acordată de instanța de judecată pe baza căilor de atac contra hotărârilor judecătorești _____	1021
3.1. Suspendarea executării în cazul exercitării apelului _____	1021
3.2. Suspendarea executării în cazul exercitării recursului _____	1022
3.3. Suspendarea executării în cazul exercitării contestației în anulare și a revizurii _____	1023
3.4. Suspendarea acordată de instanță în cazul exercitării contestației la executare (sau a altei cereri privind executarea silită) _____	1023
<i>Secțiunea a 3-a. Perimarea executării silite</i> _____	1028
§1. Noțiuni generale _____	1028
§2. Procedura perimării _____	1030
§3. Efectele perimării _____	1031
§4. Cazurile în care nu se aplică perimarea _____	1032
<i>Secțiunea a 4-a. Alte incidente de temporizare a executării silite</i> _____	1032
§1. Precizări introductive _____	1032
§2. Existența proprietății comune asupra bunului urmărit _____	1033
§3. Beneficiul de discuțiune și beneficiul de diviziune _____	1036
3.1. Beneficiul de discuțiune al dobânditorului unuia dintre imobilele ipotecate de debitor pentru aceeași datorie _____	1036
3.2. Beneficiul de discuțiune în cazul urmăririi imobilului unui minor sau al unui interzis _____	1036
3.3. Beneficiul de discuțiune și de diviziune ale fideiursorului _____	1037
Capitolul VII. Obiectul executării silite _____	1038
<i>Secțiunea 1. Noțiunea de obiect al executării silite</i> _____	1038
<i>Secțiunea a 2-a. Întinderea urmăririi silite</i> _____	1038
<i>Secțiunea a 3-a. Convențiile privind obiectul urmăririi silite încheiate între creditor și debitor</i> _____	1040
<i>Secțiunea a 4-a. Ordinea de urmărire a bunurilor debitorului</i> _____	1040

<i>Secțiunea a 5-a. Delimitarea bunurilor neurmăribile din patrimoniul debitorului</i>	1042
§1. Bunuri exceptate de la urmărirea silită ca inalienabile	1043
§2. Bunurile neurmăribile datorită scopului pentru care sunt folosite	1044
Capitolul VIII. Contestația la executare	1050
<i>Secțiunea 1. Noțiune. Sediul materiei. Natură juridică</i>	1050
<i>Secțiunea a 2-a. Obiectul contestației la executare</i>	1052
<i>Secțiunea a 3-a. Subiectele contestației la executare</i>	1062
<i>Secțiunea a 4-a. Competența de soluționare a contestației la executare</i>	1064
<i>Secțiunea a 5-a. Termenul de exercitare a contestației la executare</i>	1066
<i>Secțiunea a 6-a. Procedura de judecată a contestației la executare</i>	1070
Capitolul IX. Întoarcerea executării silite	1077
Capitolul X. Urmărirea silită mobilă	1080
<i>Secțiunea 1. Precizări prealabile</i>	1080
<i>Secțiunea a 2-a. Identificarea și sechestrarea bunurilor mobile</i>	1082
<i>Secțiunea a 3-a. Valorificarea bunurilor mobile urmărite silit</i>	1093
§1. Considerații preliminare	1093
§2. Vânzarea la licitație publică	1095
Capitolul XI. Poprirea	1105
<i>Secțiunea 1. Precizări introductive</i>	1105
<i>Secțiunea a 2-a. Subiectele popririi</i>	1105
<i>Secțiunea a 3-a. Obiectul popririi</i>	1108
<i>Secțiunea a 4-a. Procedura popririi</i>	1111
§1. Înființarea popririi	1111
§2. Executarea popririi	1119
§3. Validarea popririi	1121
§4. Contestația la poprire	1127
§5. Desființarea popririi	1128
Capitolul XII. Urmărirea fructelor și a veniturilor imobilelor	1129
<i>Secțiunea 1. Urmărirea silită a fructelor neculese și a recoltelor prinse de rădăcini</i>	1129
<i>Secțiunea a 2-a. Urmărirea veniturilor generale ale imobilelor</i>	1136
Capitolul XIII. Urmărirea silită imobiliară	1147
<i>Secțiunea 1. Noțiune. Sediul materiei</i>	1147
<i>Secțiunea a 2-a. Obiectul urmăririi silite imobiliare</i>	1147
<i>Secțiunea a 3-a. Începerea urmăririi silite imobiliare</i>	1151
<i>Secțiunea a 4-a. Înștiințarea debitorului</i>	1153

<i>Secțiunea a 5-a. Publicitatea urmării silite imobiliare</i>	1156
<i>Secțiunea a 6-a. Efectele urmării silite imobiliare</i>	1157
<i>Secțiunea a 7-a. Vânzarea la licitație publică</i>	1161
§1. Precizări prealabile	1161
§2. Formalitățile premergătoare vânzării la licitație	1161
2.1. Procesul-verbal de situație	1162
2.2. Declanșarea procedurii de vânzare și stabilirea prețului de vânzare	1163
2.3. Fixarea termenului de vânzare	1167
2.4. Publicitatea vânzării. Comunicarea publicațiilor de vânzare	1168
§3. Vânzarea la licitație	1174
<i>Secțiunea a 8-a. Actul de adjudecare</i>	1186
§1. Noțiune. Natură juridică	1186
§2. Cuprinsul actului de adjudecare	1186
§3. Efectele adjudecării	1187
Capitolul XIV. Eliberarea și distribuirea sumelor realizate din urmărirea silită	1194
<i>Secțiunea 1. Considerații introductive</i>	1194
<i>Secțiunea a 2-a. Eliberarea sumelor obținute din urmărirea silită</i>	1195
<i>Secțiunea a 3-a. Distribuirea sumelor realizate din urmărirea silită</i>	1196
§1. Ordinea de preferință în cazul pluralității de creditori	1196
§2. Depunerea titlurilor de creanță. Proiectul de distribuire	1201
§3. Plata sumei rezultate din urmărirea silită	1206
<i>Secțiunea a 4-a. Predarea titlurilor de creanță. Închiderea procedurii</i>	1210
Capitolul XV. Executarea silită directă	1211
<i>Secțiunea 1. Considerații generale</i>	1211
<i>Secțiunea a 2-a. Predarea silită a bunurilor mobile</i>	1215
<i>Secțiunea a 3-a. Predarea silită a bunurilor imobile</i>	1217
§1. Considerații prealabile	1217
§2. Începerea executării silite. Înștiințarea debitorului	1219
§3. Predarea către creditor a bunului supus executării	1220
<i>Secțiunea a 4-a. Executarea silită a altor obligații de a face sau a obligațiilor de a nu face</i>	1224
<i>Secțiunea a 5-a. Executarea hotărârilor judecătorești referitoare la minori</i>	1230